

BOBR (51) *sb m*

bóbr, bobr-.

sg N bóbr (17). \diamond *G* bobru (5). \diamond *A* bobru (1). \diamond *I* bobr(e)m (21). \diamond *pl N* bobrowie (1). \diamond *G* bobr(o)w (3). \diamond *A* bobry (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *zool. Castor fiber L. (Rost); bóbr, zwierzę ziemno-wodne z rzędu gryzoni; castor Murm, Mymer¹, BartBydg, Mącz, Calep, Cn; fiber Murm, BartBydg, Mącz, Calep, Cn; canis ponticus Cn (24) : BierEz S3v; Murm 41; Mymer¹ 26v, 37; BartBydg 58; BObr ieft zwierzę pfu podobne/ łkorę ma ołciftą/ barzo rołkółzną, która im czýrniejłza tym drołzłza FalZioł IV 7c, +6d, IV 7c; BielKron 447v; Mącz 40c; SienLek 243 [4 r.]. X; Calep 170a [2 r.], 416b.*

Przysłowie: Bom fię im żadną miarą niemógł wykugłowác/ Mułiałem fię/ iáko bóbr/ iáycy odkupowác. *KochFr* 82; *KmitaSpit* C6v.

Zwrot: »jako bobr płynác« (2): Nie mnimayıże by wodá co fie w niey ochynác/ Albo iżby iáko Bobr mogł po tám tey płynác. *RejWiz* 151, 42.

Wyrażenie: »rybogony bobr«: Rybogony bobr gdy ná brzegu wody/ Buduie przętrá y ofobne grody *KlonFlis* E3v.

»kary bobr« = *złowrózeczne zwierzę (?)*: Miáłto złotego włóá łierłc bárániá Przywiozł w okręćie z Kolchow młodá pániá/ Kárego bobru wprowadził w oyczyznę Pod cerewiznę. *KlonFlis* D.

2. *Wyprawiona skóra bobrowa, futro, kołnierz lub inne przybranie futrzane (27) : LibLeg 11/97; wegdanłku vkradł dwye Miczcze axamyenthne y dzyełziencz Bobrow. LibMal 1554/185v; RejWiz 97; Szata Podgardlo Atłałowa czarna, kłztałt i rękawi Axamitem bramowano, łobolmy podszite łbobrem WyprKr 71; Kozuch szoboli z bobrem WyprKr 87, 79v, 80v, 81v, 87, 90v (18); [Lud moskiewski] Bobru káżdego popráwi łkorupámi zwirzchnimi Włółkich orzechow BielKron 430; Naydziełz też drugi kray ták zápyłniáły/ że w nim włzytko miłółciwi pánowie/ by iedno kęł bobru da zawoyku przilzył *RejZwierc* 17, 94v; Vkażeć rozmáite futrá/ czarne bobry/ Choćia drogo łzácuię/ rzadko ktory dobry. BielRozm 17; Wdźieyże łtáteczną łzubkę z bobrem potym ná fię. *ZbyłPrzyg* Bv, B2.*

Synonim: 1. *befer.*

ZZie